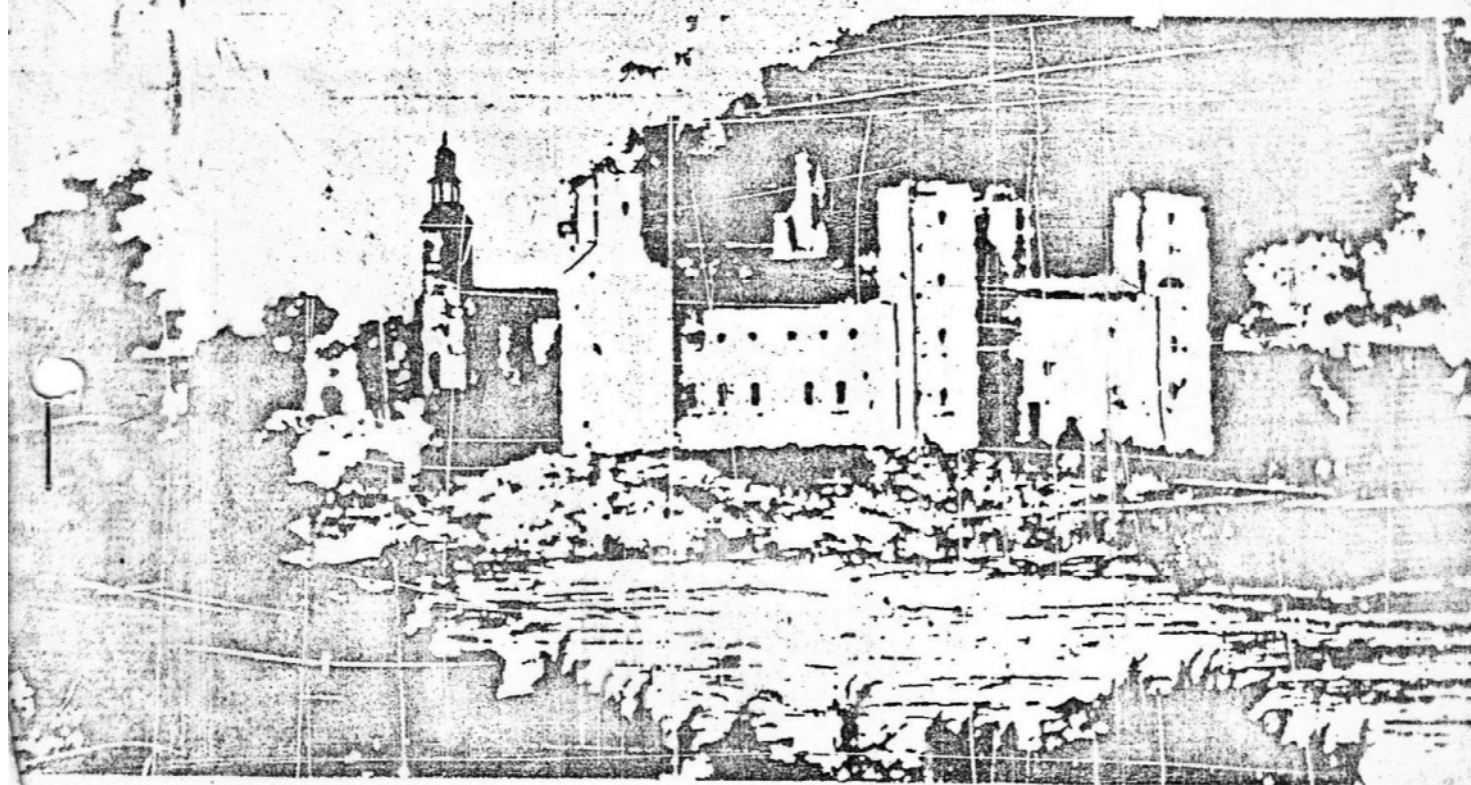

WIEŚCI

znad
Drzewiczki

kwartalnik nr 2/92

KOŁO PRZYJACIÓŁ DRZEWICY

Szanowni Czytelnicy !

Witamy w kolejnej edycji kwartalnika pod zmienionym zgodnie z zapowiedzią tytułem "Więści z nad Drzewiczki"

W numerze tym zamieszczamy:

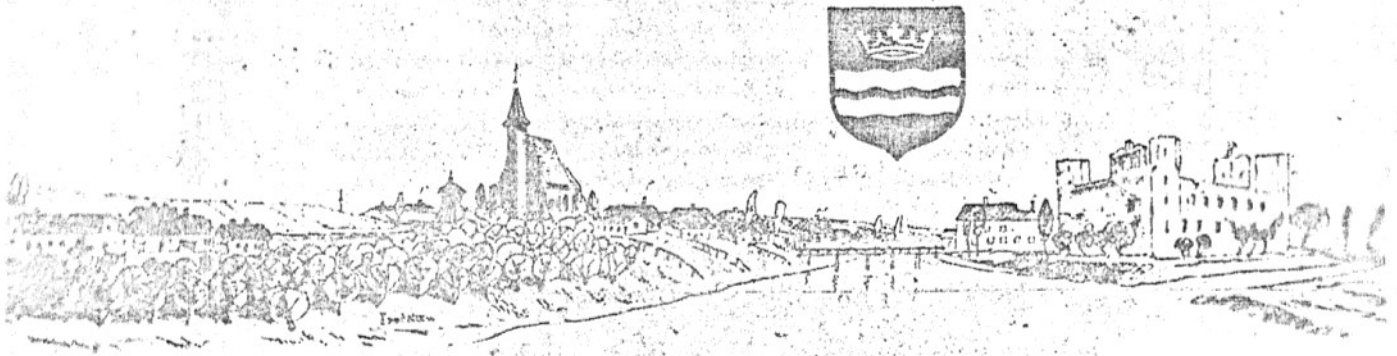
1. Pierwszy odcinek historii kościoła parafialnego w Drzewicy-Bogatek
 2. Działalność Koła Przyjaciół Drzewicy - E. Pierścińska, H. Gorzałak
 3. Gabinet Usprawnienia Leczniczego - efektem działalności Koła Przyjaciół Drzewicy - dr Teresa Nowakowska
- * Dowcip na każdą okazję.

Komitet Redakcyjny:

Ryszard Bogatek - redaktor

Bombicz Wacław - opr. graficzne

Gapys Zbigniew - sekretarz

Powstanie i dotychczasowa działalność Koła Przyjaciół Drzewicy

Z inicjatywy Samorządu Terytorialnego przy Urzędzie Miasta i Gminy w Drzewicy powołano grupę inicjatywną w celu założenia Koła Przyjaciół Drzewicy.

Pierwsze zebranie Koła, na które przybyło 27 osób odbyło się 16.IV.1991r. Powołano zarząd i 3 sekcje zainteresowań. W skład zarządu weszli:

- Anna Reszelewska	- przewodnicząca Koła
- Elżbieta Pierścińska	- z-ca przewodniczącej
- Halina Gerzelak	- sekretarz Koła
- Julia Adamus	- skarbnik

Sekcje zainteresowań to:

- historyczno-kulturalna	- przewodniczący Jan Wilczyński obecnie Ryszard Bogatek
- ekologiczna	- " Irena Kwiecień
- gospodarcza	- " Barbara Urantowska

Zgodnie z przyjętym regulaminem celem działalności Koła jest:

- zbieranie i gromadzenie materiałów dotyczących historii i tradycji miasta i regionu,
- podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska i estetyki miasta,
- podejmowanie inicjatyw gospodarczych na rzecz miasta.

Koło gromadzi fundusze niezbędne do prowadzenia działalności regulaminowej pochodzące ze składek członkowskich i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych.

Pierwszą czynnością Koła na rzecz podniesienia estetyki miasta było uporządkowanie skweru przy figurze św. Jana Nepomucena.

Następnie w celu zdobycia środków finansowych zorganizowano loterię fantową w dniu 18.X.1991r. Fanty zbierali członkowie Koła od osób prywatnych i instytucji. Z loterii uzyskano kwotę 7.400 tys. zł, którą to ulokowano na koncie Koła w Banku Spółdzielczym. Wszystkim ofiarodawcom Zarząd Koła składa tą drogą serdeczne podziękowania.

W okresie noworocznym Koło ufundowało paczki świąteczne dla kilkanaście dzieci z rodzin najuboższych wytypowanych przez szkołę, na które przeznaczono kwotę 350 tys. zł. Na dzień dziecka Koło ufundowało również upominki dla 25 dzieci/ sierot, półsierot i z najbardziej-szych rodzin/.

Na uwagę zasługuje fakt zorganizowania punktu przyjmowania odzieży używanej, która służy potrzebującym. Punkt obsługiwany jest przez członków Koła i służbę socjalną przy Urzędzie Gminy i Miasta//. Przedsięwzięcie to znalazło duże uznanie wśród biedniejszych rodzin miasta i okolic. Zarząd Koła serdecznie dziękuje wszystkim ofiarodawcom przynieszonej odzieży oraz spółce "Wilka" z Drzewicy, która zasilila w znacznym stopniu przekazując nieodpłatnie odzież używaną pochodzenia zagranicznego. Do m-ca maja punkt znajdował się w pomieszczeniu remizy OSP i ze względu na planowany remont przeniesiony do sali katechetycznej na ul. Słowackiego. Czynny w każdy poniedziałek od godziny 9 do 13-tej. Zapraszamy tak potrzebujących jak i ofiarodawców.

Na wniosek Koła Rada Miasta i Gminy Drzewica podjęła uchwałę o nadanie tytułu Homo Drzewiciensis dla : p. Romana Gorzelaka za propagowanie wiedzy o Drzewicy i regionie, dla p. Rajmunda Adamowskiego za wieloletnią działalność pedagogiczną. /krótkie życiorysy odznaczonych wydrukujemy w następnym numerze biuletynu/.

Intencją Koła jest przekazanie mieszkańcom możliwie szerszych wiadomości z dziejów Drzewicy, jej rodów, tradycjach przemysłu, zabytków świeckich i sakralnych jak również bieżących aktualności, co już częściowo zamieszczoną i będzie zamieszczane w kolejnych numerach wydawanego biuletynu.

Szczególny nacisk Koło nałożyło na opiekę i ochronę nagrobków i pomników na cmentarzu grzebalnym, które to coraz częściej ulegają karygodnej dewastacji. Nagrobki i pomniki zostały ujęte w rejestrze zabytków chronionych i wykaz ich znajduje się w Urzędzie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Radomiu. Niszczenie i dewastacji ich podlega karze.

Informujemy i ostrzegamy, że osoby, które spowodują naruszenie omawianych obiektów, nazwiska ich zostaną przesłane do Konserwatora Wojewódzkiego w celu wycofania stosownych wniosków. Obecnie członkowie Koła porządkują i odsłaniają dotąd zaniedbane pomniki i nagrobki, które zostaną w najbliższym czasie trwale oznakowane. Pragniemy wierzyć, że mieszkańcy Drzewicy i okolic zwrócą większą uwagę na konieczność ochrony omawianych obiektów/ niektóre z nich liczą ponad 150 lat/, i zarazem w miarę możliwości dopomogą osobistym czynem do współdziałania wraz z członkami Koła w tym względzie.

Odnosnie historii cmentarza zostanie wydany specjalny biuletyn, rozprowadzany w dniu Święta Zmarłych.

Informację opracowały:

Elżbieta Pierścińska

Halina Gorzelak

Historia

Kościół Parafialny pod wezwaniem Św. Łukasza w Drzewicy

Dzieje kościoła w Drzewicy sięgają dalekiej przeszłości. Ks. Jan Wiśniewski w "Dekanacie Opoczyńskim" rok.wyd.1913 pisze: "Z związanych dokumentów widać, że istniał już na początku XIV w. "Starożytna Polska" /t.II. str.419/ podaje rok fundacji kościoła 1315. W 1321 roku Janisław Arcyb.Gnieźnieński/ Jan Kotficz/ z okolicznych wiosek: Drzewicy, Brudzewic, Dąbrowy, Strzegowia, Gaczc, Strzeszkowic, Domajewic, Krzczonowa, Brzezniak, Zychorzyna, Nieznamierowic, tworzy parafię, zaś 1338 r.czyni zamianę dzielęcin z wiosek odległych na dziesięcinę z pobliskich. Na zjeździe w Piotrkowie król Aleksander w 1504 r. w piątek przed niedzielą Laetare na prośbę Macieja Drzewickiego, podkanclerzego koronnego, dziedzica Drzewicy na uposażenie mansionarżów Drzewickich plebanją Brudzewicką przyłącza do Drzewicy" - koniec cytatu. O starożytności kościoła pisze także w "Dzienniku Podróży Stanisława Augusta" wyd. w 1805 str.502-503 biskup Naruszewicz: "Wieczorem za nastąpieniem po deszczu pogody, oglądał Najjaśniejszy Pan kościół tameczny, starożytny jeszcze za czasów Władysława Łokietka założony - koniec cytatu.Czy obecny a raczej "stary kościół" przed rozbudową murowany z czerwonej cegły był pierwszym nie wiadomo. Faktem jest, że sam styl budowy starego kościoła świadczy o jego nowstaniu w średniowieczu. Kształt wieży frontowej /baszty/ i zachowane w niej do dziś otwory strzelnicze /6/ przemawiają za tym że "stary kościół zbudowany był jako obronny twierdzeniowy. W przeszłości wieże kościoła pokrywał dach hełmowy umieszczony

- 2 -

na słupach /patrz ilustr. Nr 1/ co umożliwiło wrażliwą napaści skuteczną obronę przez zrzucanie z wieży kamieni, belek czy też strzelanie z łuku. O charakterze obronnym kościoła świadczą także 3 wąskie okna w południowej ścianie. Taki styl obowiązywał w budowlach wczesnego gotyku. Ściana północna okien nie posiada - to też przemawia za datą powstania kościoła. Otóż w średniowieczu wszystkie kościoły budowano podobnie. Wierziono bowiem, że strona północną zamieszkuje wszelkie złe moce, budując zatem ścianę północną bez okien starano się w ten sposób utrudnić im dostęp do kościoła. Wyróżnia się za to ściana północna zbudowana z pięknej ciemnoczerwonej cegły rombowymi wzorami z jeszcze ciemniejszej cegły. By odzwierciedlić całkowity wygląd "starego kościoła" przytoczmy opis ks. J. Wiśniewskiego wspomnianym "Dekanacie Opoczyńskim". Na kamiennej płycie umieszczonej nad portalem /główne wejście/ jest napis łaciński "...Czytamy na niej: Anno Doi Mo CCCCo LXXIIo ven. Nicola. custos Sandomirien. et Johs praeposit. Warschow. fratres heedes de drzewicza oratur pro eis. To znaczy: Roku Pańskiego 1462 wielebni Mikołaj kustosz Sandom. i Jan prepozyt Warszaw. bracia dziedzice Drzewicy polecają się modlitwie. Płyta mieści się w okrągłej baszcie /wieży/ frontowej, od zachodniej strony między dwiema skarpami o pięciu spadkach. Na dwóch innych bocznych ciosach są dwa herby Ciołek i Gryf. Na wspomnianej wieży znajdował się zegar z dzwonem i bynatrka. Od XVI do początku XVII w. kościół był w rękach intwierców. Kościół wystawiony z ciosu i cegły, jest nie wielki na dość liczną parafię. Długość kościoła wynosi 13 sążni, szer. 5¹/₄, jest niesklepiony. Posadzka w kościele z ciosu, okien 8. Na ambonę wchód z zakrystyi. Na przeciw ambony jest łóża, na którą wchodzi się z cmentarza przez murowany przysiónek /inw

z 1825 r./Ołtarzów 3. W wielkim obraz Trójcy św. w górze św. Łukasz, patron kościoła. W nawie po stronie Ewang. stoi ołtarz z Panem Jezusem na krzyżu. Na drugim obrazie wyobrażony św. Jan Chryzostom, piszący. Przy świętym Doktorze stoi anioł i trzyma kartę z napisem:

W tym kościele głowa moja złożona, roku Pańskiego

1534 dnia 27 stycznia od Macieja Drze-

wieckiego Arcybiskupa Gnieźnieńskiego

Relikwiarz w kształcie srebrnej głowy na drewnianym postumencie obłożonym sześcioma blachami, wybitymi gwoździkami. Górna część głowy wydrążona, oszklona; widać przez szkło część czaszki świętego. Na środkowej blasze są cztery herby i litery

A. D.

h. Ciołek

N. D.

Trzeci obraz bardzo dobrego pędzla wyobraża św. Barbarę. Jest jeszcze jeden relikwiarz z większą częścią czaszki, owiniętej w muszlina. Na położonej tu kartce czytamy:

"Te święte relikwie są złożone pod wielkim ołtarzem na znak/.../ na których odwrocie jest napis /...św. Jan/, które to odnalezione i oszyszczone na swe miejsce przywrócone do kościoła dnia

18 lipca 1818 roku.

Autór książki o obrazie Matki Boskiej Studziańskiej z XVIII w. powiada: "twierdzą niektórzy, że obraz miał przywieść kardynał Maciej Drzewicki wtenczas kiedy i do Drzewickiego kościoła między innymi specjalami przywiózł był głowę świętego Jana Chryzostena Doktora kościoła świętego, która w tymże kościele dotychczas w wielkiej zostaje obserwacji".

Relikwie te są wmurowane w ścianę północną przy głównym ołtarzu kościoła.

Biskup Łętowski w katalogu Bisk. Krak. II str. 212 pisze, że Szwedzi rażając miasto ten skarb szacowny /relikwiarz z głową świętego/ porwali dla srebra... przyczem co najdroższe było głowa świętego wiadomo podzielała się kędy". Zdaje się jednak że bp Łętowski o przytoczonych wyżej wzmiankach dotyczących się św. relikwii nie wiedział i opisanego relikwiarza nie widział..

Po prawej stronie, idąc od głównego wejścia, stoi ołtarz z trzema obrazami M.B. z Dzieciątkiem. Obraz ma na sobie metalową sukienkę. Związuje obrazem M.B. Różańcowej. Drugi obraz św. Józefa, trzeci - św. Anny, ponieważ przy kościele jest Bractwo tej św., na które w 1693 r. mieszczanin Bonarowski 200 zł zapisał. Wszystkie obrazy dobrego pędzla. W środku posadzki - wejście do grobów.

Przy ołtarzu M.B. pomnik Nepocjana i Eufemii Ossowskich zm. 1878 i 1886 r. Przy ołtarzu Pana Jezusa płyta Michała + 1849 r. i Wier. z Zamojskich + 1857 r. Pytowskich. Pod chórem w ścianie są wmurowane dwie płyty Drzewickich. Na pomniku 1-o leżący rycerz wyobraża Jakóba Drzewickiego zm. 1563 r. 2-o kłęczący rycerz to Adam Drzewicki, starosta inowłodzki, spocyna tu wraz z wnukiem swym Adamem synem Andrzeja Drzewickiego, zm. 1604 r. W przysionku na czarnej tafli: "Aniela z Radonickich Trepczyzna + 1811 r.". Pod kościołem leży Filip Szaniawski, zm. 22 maja 1782 r.

D z w e n y. Największy ma napis: Hoc opus constructum est cura generosi Jacobi Drzewicki una cum generoso ac reverendo P. Drzewicensi fratre germano. Św. Łuka /sz.

I + S. S. LUCA

EVANGE-
LISTA D.

1610

I herb D

Średni nie ma żadnego napisu. Najmniejszy ma napis: "Przelany roku 1875 V.S. Kostera. S.Józef.

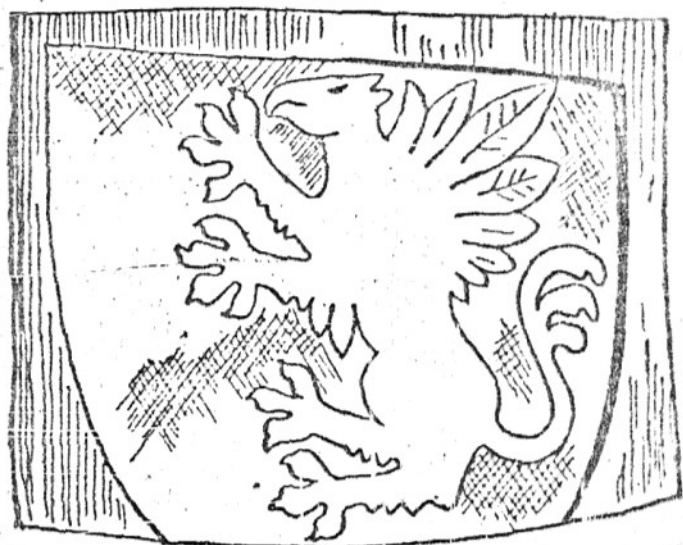
Biblioteka kościelna składała się z 133 tomów, między którymi nie brak było dzieł wartościowych.

Tak oto przedstawia się historia starego kościoła wg "Dekanatu Opoczyńskiego" ks. Jana Wiśniewskiego.

W następnym numerze dalsza część dziejów kościoła.

Opracował:

Ryszard Bogatek

Gabinet Usprawnienia Leczniczego - efektem działalności

Koła Przyjaciół Drzewicy

Zaledwie rok działa Koło Przyjaciół Drzewicy a ma już osiągnięcia widoczne i trwałe. Należą do nich: Gabinet Usprawnienia Leczniczego mieszczący się w Przychodni Rejonowej oraz komputer do badań wzroku a ściślej mówiąc refraktometr.

Gabinet Usprawnienia Leczniczego ma zastosowanie w szeroko pojętej rehabilitacji oraz korekcji wad postawy u dzieci i młodzieży.

Refraktometr jest bardzo nowoczesnym aparatem do badania wzroku. Jest to jedyny dostępny w Polsce typ komputera, którym można badać dzieci. Badanie jest bardzo dokładne i trwa bardzo krótko, co jest ważne zwłaszcza u małych pacjentów. Zakup refraktometru to jednocześnie zorganizowanie Poradni Chirurgicznej, której brak bardzo odczuwali mieszkańcy całej gminy.

Dyrekcja ZOZ Nowe Miasto zatrudniła narazie tylko raz w tygodniu na 3 godziny lekarza okulistę, ale jest to dopiero początek.

Inicjatywą zakupu obydwu tych urządzeń wypłynęła z Koła Przyjaciół Drzewicy. Pieniądze na ten cel były zbierane zarówno od osób prywatnych jak i instytucji. Na wysokości zadania stanęła Rada Gminy, która ze swojego skromnego budżetu wygospodarowała na Gabinet Usprawnienia Leczniczego 14 milionów, a na refraktometr 150 mln zł. Jest to piękny dar dla społeczeństwa za który bardzo dziękujemy. Dziękujemy również Gminnej Spółdzielni, Bankowi Spółdzielczemu, wszystkim którzy uważali naszą inicjatywę za słuszną. Mamy obietnice dyrekcji ZOZ zatrudnienia jeszcze jednego lekarza okulisty oraz rehabilitanta.

Następnym etapem zagospodarowania budynku Przychodni Przyzakładowej będzie zorganizowanie półsanatorium w podpiwniczeniu. Czynimy starania zakupu potrzebnych urządzeń i mamy nadzieję że jesienią będziemy mogli tym osiągnięciem się pochwalić.

W następnym numerze naszego pisma napewno na ten temat coś napiszemy.

Lekarz medycyny
Teresa Nowakowska

Dowcip na każdą okazję

Po zbadaniu starszego wiekiem pacjenta mówi:

- Jest pan zdrow jak ryba! Dożyje pan na pewno 80 lat!
- Ależ panie doktorze, ja mam właśnie 80 lat!
- A nie mówiłem! - chwali się eskulap.

x x x

Żona do męża:

- Kochanie, dlaczego wychodzisz na balkon, kiedy ja śpię?
- Żeby sąsiedzi nie pomyśleli, że cię biję...

x x x

Na ławce w parku śpi pijany facet. Budzi go policjant.

- Panie, czy to hotel?
- A czy ja - to informacja?

x x x

Jaki jest szczyt mini?

- Gumka bez majteczek...

x x x

- Tato, co to jest siła przyciągania?
- To jest mój kochany takie prawo przyrody, że wszystko spada z wyjątkiem cen...

x x x

O trzeciej nad ranem mała córeczka budzi się ze snu.

- Mamusiu - prosi błagalnie - opowiedz mi jakąś bajeczkę!
- Chwileczkę moje dziecko - odpowiada mama - właśnie słyszę, że tatuś wraca do do mu. On już na pewno opowie jakąś cudowną bajeczkę...

x x x

- Jacek, powiedz jakieś zdanie w trybie oznajmującym.
- Koń ciągnie wóz - proszę pani.
- Dobrze. A teraz to samo zdanie w trybie rozkazującym.
- wicoo!

x x x

W czym rozpuszczają się tłuszcze? - pyta nauczyciel na lekcji chemii.

- W garnku - odpowiada uczeń...

Kościół św. Łukasza w Drzewicy ufundowany w 1315 roku, erygowany w 1321 roku przez Wojciecha Drzewickiego (zmarłego w 1321 roku), wykończony dopiero w 1462 roku przez braci Drzewickich – Mikołaja, zastępcę podkanclerzego koronnego, sekretarza królewskiego oraz Jana proboszcza warszawskiego. Za ich wstawiennictwem w 1429 roku król Władysław Jagiełło nadał wsi Drzewica prawa miejskie magdeburskie.